

izhaja ob 4 zjutraj.

štane mesečno 10— Din

za inozemstvo 20—

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta

Račun pri pošt. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 29. septembra.

Gospodin Nikola Pašić se je vrnil v Beograd. Politično ozračje, ki se je za časa njegove odsotnosti v inozemstvu tako zamračilo, se bo sedaj prav kmalu razčistilo. Napadi, ki so se s toliko ljutostjo vodili proti vladni koaliciji demokratov in radikalov, zahtevajo takojšnjega pojasnila. Nedvoumno mora slediti odgovor, ali so še dani pogoji za nadaljni obstoj te politične kombinacije, ali ne. Ni dvoma, da teži ključ politične situacije momentano v rokah demokratov. Stojan Protić in ban Tomljenović, ki se navajata kot glavna aranžerja gonje proti režimu, sama nimata direktnega vpliva na razvojanju kritičnega štadija, pač pa gospod Veljković, ki je v demokratskem klubu vodja onega krila, ki je za od nekdanj najsrdečjši neprijatelj gosp. Pašića, kakor tudi nasprotnik vsakega sodelovanja demokratov z radikali.

Baš to je gnalo gosp. Veljkovića v Zagreb in smo že svoj čas pisali, da je gosp. Veljković sledil gosp. Protiću, ko je prišel v Zagreb čemo zato, da skuša tu razbiti vladno koalico ter prisiliti gosp. Pašića k demisiji.

Principijelni razlogi, kakor rečeno, gosp. Veljkovića k tem odločitvam niso vodili in ne vodijo. V demokratskem klubu so menda vsi poslanci bolj moderno orijentirani kot on, a so pod pritiskom razmer bili pripravljeni, v vladi sodelovati z radikali, četudi zastopajo skrajno konservativno politično smer. Simpatična ta zveza za demokrate sploh nikdar ni bila, ker so iz nje izvirale velike težkoče. Povsod je bilo treba popuščati, samo da se je vzdržala situacija. Spominjamo se tu samo na boj, ki so ga demokrati bojevali pri sklepanju ustave za ime naše države. Razven gosp. Veljkovića je bil menda ves demokratski klub enoter in edinstven, da se v ustavo sprejme ime Jugoslavija. Radikaleci so podali ultimatum in ako demokrati niso hoteli riskirati ustave, so morali pristati na kompromisno formulo SHS.

Značilno je, da je bil takrat tudi g. Protić med onimi, ki so demokratom stavili ultimatum radi imena države. V Zagrebu pa so na kongresu javnih delavcev baš demokrate najbolj prijemali, da ne nosi naša kraljevina imena Jugoslavija.

Prihodnje dni pride vprašanje nadaljnega obstoja demokratsko-radikalne koalicije ponovno v pretres pred demokratski klub. Struja, ki hoče iz stop demokratov iz koalicije in presekanje vezi z radikali, računa lahko na enotno razpoloženje kluba, ker v principu ni nikogar, ki bi gojil simpatije za tako skupnost, toda pomisleki realne politike so dosedaj v demokratskem klubu vedno premagali nanjenja razpoloženja.

Tudi pri nas je bilo tako. Opozarjamo na svoječasne članke «Slov. Naroda» ter zahteve druge javnosti, da je treba za vsako ceno in pod vsakim pogojem najti sporazum med demokrati in radikali. In kdo je bil takrat, ki je v Sloveniji propagiral idejo, da bi bilo treba še bolj nasloniti se na radikale? Menda ravno tisti konservativni slovenski krogi, ki po zagrebškem shodu z razbijanjem režima, razbijajo tudi koalico demokratov in radikalov, ki je dognana sedaj edina možna kombinacija, ki lahko nosi težko odgovornost vlade.

Pa še vedno govorijo zelo tehtni politični momenti, da pomeni danes kriza vlade za državo še veliko nesrečo. Zunanji in notranji politični položaj baš danes ne dovoljuje dobe brez trdne vlade. Cela vrsta neodločljivih nujnih vprašanj je predložena parlamentu, da jih reši. Uverjeni smo, da bo nazvil načelnemu nasprotstvu demokratov proti radikalcem vendarle v demokratskem klubu zmagala ona struja, katera smatra, da danes ni še primeren čas za ukinjenje vladne koalicije. Izključena pa popolnoma niso presenečenja.

Naj pa bo odločitev taka ali taka, toliko je gotovo, da bo stranka ostala disciplinirana. Manjšina se bo brezpogojno podvrgla sklepom večine. S tem bodo tudi odstranjena notranja nesoglasja, ki so se pojavljala zadnji čas v demokratski stranki.

Grčija postala republika?

V ATENAH ZOPET MIR. — NEPOTRJE NE VESTI O PROGLASITVI REPUBLIKE.

Atene, 29. septembra. (Izv.) Revolucija na Grškem je končana brez kveolitja. V Atenah vlada popoln mir. V gledališčih se zopet vrše normalne predstave. Politični ujetniki iz prejšnjega režima, med njimi mnogo republikancev, je bilo izpuščenih na svobodo.

Vojaska komisija pod predsedstvom polkovnikov Plastriasa in Gonatasa je prevzela provizorno odgovornost za izvrševanje javne oblasti ter je stopila v stik z voditelji venizelistov. Do sporazuma za sestavo nove vlade še ni prišlo. Revolucionarni komite se še tudi ni odločil glede odpotovanja razkralja Konstantina in njegove rodbine iz Grčije.

Pet ministrov prejšnjega kabineta, namreč Gunaris, Stratos, Protodakias, Gudas in Theodokis, je bilo aretiranih. Javnost zahteva, naj se ti ministri stavijo pred sodišče, kjer naj odgovarjajo za dogodke v Mali Aziji.

Pred angleškim in francoskim poslaništvom so priredile množice sinoči in danes ponovne manifestacije. Posebna deputacija je izročila v obeh poslaništvih spomenici, v katerih se poslanci zaprosita, naj sponočita svojima vladama zagotovilo prijateljskih čuvstev grškega naroda do Anglije in Francije.

Glavni revolucionarni odbor je brzojavno naprosil Venizelosa, naj brani grške narodne interese pri antantni in naj zastopa Grško na mirovni konferenci.

Pariz, 29. septembra. (Izv.) Venizelos, ki je danes došel iz Normandije, kjer

je bil na oddihu, v Pariz, je izjavil, da se povrne na Grško šele po končani revoluciji, ker noče, da bi se irilo, da se je udeležil revolucije. Na Kreti se je sestavil tričlanski odbor Venizelistov kot provizorna vlada.

Pariz, 29. septembra. (Izv.) Iz vesti, ki prihajajo iz Grčije, še vedno ni razvidno, kako se bo ustala revolucija. Kralj Jurij je sicer prevzel vlado, zdi se pa, da nima nikake moči in da zato ni izključeno, da prevlada v javnosti venizelistična struja, ki sploh odklanja monarhijo in zahteva proglašenje republike z Venizelozom na čelu.

Tozadnevne vesti si zelo nasprotujejo. Dočim je dopoldne «Agence Havas» javila, da so bile Atene sinoči na čast novemu kralju Juriju iluminirane, javlja ista agencija par ur kasneje, da so se pogajanja za sestavo revolucionarne vlade razbila in da je treba vsak hip pričakovati proglašenje republike.

REPUBLIKA ŽE PROGLAŠENA?

Beograd, 29. septembra. (Izv.) Pozno zvečer je došla v Beograd vest, da je bila na Grškem proglašena republika. Radi pozne ure se zanesljivost vesti ni mogla kontrolirati. Uredništva listov so to vest objavila na lepakih po beograjskih ulicah.

Milan, 29. septembra. (Izv.) V noči došla radio-brzojavka javlja, da so mornariške čete v Atenah proglašile republiko. Podrobnosti ni.

Anglija in Turčija nadaljujejo vojaške priprave

ANGLEŠKA VLADA PRESOJA POLOŽAJ ZELO RESNO.

London, 29. septembra. (Izv.) Reutersjev urad javlja iz Carigrada: Kemal paša je poslal generalu Pelletu spomenico iste vsebine kot generalu Harringtonu. V tej spomenici svetuje, naj se skliče konferenca med angleškim, francoskim in turškim poveljnikom, ki bi določila provizorično nevtralno cono. Ob Dardanelah se opaža precejšnje gibanje turških čet. Kemalistične čete se obnašajo popolnoma korektno. Nosijo puške s cevjo navzdol ter podajajo britiskim četam roke.

Vkljub temu možnost incidentov ni od strani anglijske vlade se slej ko slej prej pripravlja na vse slučaje. Vojaško poveljstvo dela z mrzlično naglico, da prepreči neljuba presenečenja, ki pri znani turški mentaliteti niso izključena. Večje število bolniških strežnic je bilo te dni vpoklicanih v bolnico v Melley. Dve gorski bateriji sta na novo odšli na bližnji vzhod. Zadnje tedne je vlada naročila več tisoč tovornih avtomobilov.

Časopisje, ki ne skriva teh vojaških priprav, poudarja, da so te odredbe tem bolj utemeljene, ker vse vesti iz Carigrada soglašajo v tem, da nadaljuje Kemal paša z zbiranjem svoje armade ob Dardanelah. Po poročilu, ki je došlo danes popoldne na zunanji urad, stoji ob

nevtralni coni ob Bosporu že enajst turških divizij.

Angleški ministrski svet je skoro v permanentni. Včeraj je imel tri seje, danes že do štirih popoldne zopet dve. Vse to kaže, da presoja vlada položaj še vedno zelo resno, bolj resno kakor široka javnost.

Pariz, 29. septembra. (Izv.) I isti poročajo iz Londona: V tukajšnjih političnih krogih smatrajo kot dokaz za to, kako resno presoja angleška vlada položaj, da se je kabinet v zadnjih 24 urah že petič sestal, da razpravlja o nevarnosti vojne, ki grozi iz Male Azije in ki po splošnem mnenju ni pojenjala. Vlada vsekakor ni izpremenila svojega stališča ter meni slejkoprej, da se Turkom ne sme dovoliti prehod preko Dardanel. Čanak se mora pod vsemi pogoji držati. Tam si stoji nasproti angleške in turške čete Dosedaj pa še ni prišlo do spopadov. Turško konjenico so baje nadomestili s pehoto, vendar pa ta vest še ni potrjena. Turki so dosedaj zasedli vso cono, razen ozemlja pri Bergašu do dveh milj severno od Erenköja, dočim imajo Angleži ves centrum v dolžini 20 in v globočini 10 angleških milj.

Sultan ponudil svoj odstop

VLADA SI JE PRIDRŽALA ODLOČITEV.

Pariz, 29. septembra. (Izv.) Po ravnanju iz Carigrada došli brzojavki, ki sultan danes dopoldne z lastnoročnim pismom uradno sporočil kabinetu svoj odstop. Veliki vezir je takoj stopil v stik z zastopnikom Kemal paše v Carigradu. Kemal paša je svetoval vladi, naj za sedaj ne sprejme sultanovega odstopa na znanje, ampak si obdrži odločitev. Budno naj sledi razvoju dogodkov in izreče odločitev šele, ko se pokaže, kaj zahteva situacija.

Kdo postane sultanov naslednik, je še vedno negotovo, ker se še ne vé, ali bo Kemal paša sploh še hotel priznati sultanovo suvereniteto nad Carigradom, ali pa se bo odločil za kako drugo obliko vladavine. V prvem pri-

meru bo postal sultan sedanjí prestolonaslednik Abdul Medžid, v drugem pa bi ostal sultan le še cerkveni poglavar, svetno vlado pa bi prevzel kdo drugi. Ena verzija govori o proglašitvi republike, kar bi bilo momentano za Turčijo ugodno v toliko, ker bi utrdilo turško-rusko prijateljstvo, druga, bolj verjetna verzija pa vé povedati, da hoče Kemal sam postati sultan.

Vsekakor pa je od političnega talenta, ki ga je v vsem svojem dosedanjem delovanju pokazal Kemal paša, pričakovati, da bo počakal z odločitvijo do definitivne ureditve orientjskega vprašanja, da ne oslabi v tem kritičnem času situacije Turčije z notranjimi trzavicami.

Zaslišanje Sime Markovića

Beograd, 29. septembra. (Izv.) Bivši komunistični voditelj dr. Sime Marković, ki je bil včeraj priveden iz Ljubljane v Beograd, je bil danes prvič zaslišan. Izjavil je, da je meseca maja 1921 pobegnil v Moskvo, kjer je prisostvoval kongresu tretje internacionale. Odšel je brez potnega lista zato, ker je bil uverjen, da ga itak ne bi dobil. Meseca decembra 1921 je prišel na Dunaj, kjer je ostal dva do tri mesece, potem pa je odpotoval v Nemčijo, v svrhu socialističnih in mate-

matičnih študij. Dne 23. septembra 1922 je prišel v Maribor, kjer se je nastanil v skromni sobici. Trdil je, da bi lahko ostal neopažen v Mariboru toliko časa, kolikor bi hotel, ako se ne bi bili skregali dve njegovi gospodinji. Ena izmed njih ga je iz osvete prijavila policiji. Policija je prišla v njegovo sobo ravno v času, ko je premišljeval, kako bi prišel do denarja, da odpotuje v Beograd. Policija ni z njim grdo ravnila. Glede vidovodanskega atentata trdi, da o njem ni imel pojma, da z njim ni v nobeni zvezi. Zato zahteva, da ga izpuste iz zaporov, ker ni ničesar zakrivil.

Prekmurske meje pred Zvezo narodov

ZVEZA ODKLANJA POSREDOVANJE.

Zeneva, 29. septembra. Svet Zveze narodov je na svoji zadnji seji zaslišal delegata kraljevine SHS dr. Miljutina Jovanovića, našega poslanika v Bernu, in madžarskega delegata ministra za zunanje stvari grofa Banffyja o vprašanju razmejitve med našo kraljevino in Madžarsko. Ker naši delegati

niso mogli pristati na predlagana pravila meje v Prekmurju in ker madžarski delegat ni odnal od svojega nesprijemljivega stališča, bo svet Zveze narodov bržkone odklonil svoje posredovanje v tem vprašanju in bo zadevo vrnil veleposlaniški konferenci.

Pred razčiščenjem politične situacije

POVRATEK MINISTRskega PREDSEDNIKA. — PRITISK NA VELJKOVIČEVO SKUPINO.

Beograd, 29. septembra. (Izv.) Z ekspresnim vlakom je došel v Beograd zvečer ministrski predsednik Pašić s svojim tajnikom. Na kolodvoru sta ga sprejela ministri Vukičević in Miletić.

«Politika» pravi, da se ob prihodu ministrskega predsednika Pašića pričakuje končna ureditev politične krize, ki je nastala radi odpora proti demokratsko-radikalni koaliciji, ki ga je z ene strani vprizoril Protić, na drugi strani pa bivši ban Tomljenović z onimi, ki so mu nasledili. V poučenih krogih se zatrjuje, da bo ministrski predsednik Pašić podal ostavko, ako se ne razčisti nejasno stališče Veljkovićeve skupine. Pašić hoče s tem doseči, da stavi to skupino pred od-

govornost za vse posledice. Sodeči po izjavah v privatnih političnih pogovorih ni nobenega dvoma, da bo tudi to krilo v odločilnem hipu uvidelo svojo pogreško ter zavzelo nedvoumno stališče v korist ustave in vladne koalicije.

Glavna skupščina radikalne stranke. Beograd, 29. septembra. (Izv.) Nocoj je odpotoval v Sombor minister za zunanje zadeve dr. Ninčić v spremstvu bivšega šefa presbitorja dr. Bodija. V Somboru se bo vršilo glavno zborovanje radikalne stranke. Iz Sombora bo dr. Ninčić potoval tudi v druge kraje Vojvodine. Kakor je znano, ima priti na skupščino v Sombor tudi Stojan Protić.

Poljsko-češki mejni spor

ČEŠKI PROTEST PROTI ODLOČITVI RAZMEJITVENE KOMISIJE.

Praga, 29. septembra. (Izv.) Ze več kot dve leti traja med Češkoslovaško in Poljsko spor za Javočino, majhno in malo obljudeno ozemlje v Karpatih. Ko je leta 1920, poslaniška konferenca določila končnooveljavne meje med tešinskim ozemljem in slovaškima komitatoma Špis in Arva, se je to ozemlje priznalo Češkoslovaški. Poljska, ki s to odločitvijo ni bila zadovoljna, je predlagala, da odstopi za Javočino kako drugo večje in bolj obljudeno ozemlje. Poslaniška konferenca je pristala na ta predlog, pod pogojem, da pride med obema državama do avgusta t. l. do sporazuma.

Ta sporazum se ni dosegel. Mednarodna razmejitvena komisija je zato na svoji seji v Poljskem Tešinu dne 25. t. m. z

glasovi francoskega, angleškega, italijanskega in poljskega zastopnika proti glasovi češkoslovaškega zastopnika predlagala, naj se Javočina razdeli med Češkoslovaško in Poljsko, ter sporočila ta predlog v Pariz. Češkoslovaška pa meni, da je razmejitvena komisija s tem predlogom preokračila svoj delokrog ter je po dr. Benešu iz Zeneve podvzela energične korake, da prepreči poljski polzku, doseči novo odločitev poslaniške konferencie v tem vprašanju. Češkoslovaški poslanik dr. Osuski je bil od dr. Beneša poslan v Pariz s striktnimi tozadavnimi navodili. Češkoslovaško časopisje se bavi s to zadevo obširno ter protestira proti vsakemu odstopu tega ozemlja poljski republiki.

Povratak članov kraljevskega doma

Beograd, 29. septembra. (Izv.) «Novi list» poroča: S pristojnega mesta se doznava, da bodo nocoj s posebnim vlakom došli v Beograd knez Arzen in kneginja Jelena z otroci. Jutri zvečer bosta s posebnim vlakom došla kraljica Marija in princ Pavle. Vsi potujejo inkognito. Na kolodvoru v Beogradu jih bo pričakoval kralj s spremstvom.

Beograd, 29. septembra. (Izv.) Čim dosepejo v Beograd knez Arzen, princesinja Jelena, ter kraljica Marija, se bo vršil kronski svet v zadevi princa Gjorgija.

Spremembe v diplomaciji

Beograd, 29. septembra. (Izv.) «Balkan» poroča, da bo te dni izgotovljen veliki ukaz o premeščanju in novem umeščanju diplomatskega in konzularnega osebja. Govori se, da bo s tem ukazom g. Tija Popović, sedanjí poslanec na Dunaju, stavljen na razpoloženje ministrstvu za zunanje stvari in da bo na njegovo mesto imenovan za poslanika na Dunaju g. Miroslav Janković. Bivši šef presbitorja dr. Aleksander Bodi bo imenovan za generalnega konzula v Parizu. Razen tega bo imenovan večje število tajnikov, posebno uradniki, ki se nabajajo pri reparacijskih in drugih komisijah v inozemstvu.

Francoski oboroževalni krediti

Pariz, 29. septembra. (Izv.) «Echo National», je objavil senzacionalno vest, da je Francija Mall antanti dovolila kredit za oboroževanje. K tej vesti se doznava, da je bilo že v načrtu francoskega proračuna predvidena možnost, da bi se dobavil Poljski in Češkoslovaški vojni material na kredit do vrednosti 200 milijonov frankov. Poincaré je sedaj sporočil finančni komisiji, da se mora ta kredit z ozirom na možnost eventualnega napada sovjetske Rusije na zapadne sosede zvišati na 300 milijonov frankov, ki bi se na enake dele razdelili med Češkoslovaško, Poljsko in Rumunijo.

De Facta pred padcem?

Rim, 29. septembra. (Izv.) «Nazione» javlja, da se mora v kratkem pričakovati izbruh ministrske krize. Padec De Facta da je le še vprašanje časa. Gre le še za to, s kakim vzrokom naj se doseže padec kabineta. Potem bo pot za Giolittija odprta.

Iz razprave o uradniški pragmatiki

Beograd, 29. septembra. (Izv.) Na svoji današnji seji je pododbor zakonodajnega odbora razpravljal o petem poglavju službene pragmatike. Sklepanje o členih 41., 51. in 52. se je odložilo, ker so v zvezi s členom 7. in celim 4. poglavjem, ki še ni stilizirano. Neizpremenjeno so sprejeti členi 42. do 46., 48., 49., 53., 54. in 57. Z ozirom na sprejeti člen 46., ki določa, da more pristojni minister pravico imenovanja prenesti na podrejene organe, se je sprejel predlog, da se v enakem zmislu popravi že sprejeta člena 12. in 22.

Člen 47. se spremeni v toliko, da se strokovnjaki smejo oprostiti polaganja državnega izpita «po povoljnem mnenju strokovnega sveta» (kakor v členu 14.). Člen 59. s stilistično popravil s dostavkom «ali s konkurzom». S tem je omogočeno, da se po potom uredbe zahteval za popolnitev položajev razpis službe. V členu 56. se je sprejel dostavek, da se morejo vsi službeni kraji, kjer so smatra služba zaradi posebnih življenjskih razmer za posebno težko, označiti s posebno uredbo.

Prihodnja seja pododpora se vrši jutri dopoldne.

STANOVANJSKI PRAVILNIK.

Beograd, 29. septembra. (Izv.) Pravilnik k stanovanjskemu zakonu je dovršen in predhodno podpisan po ministru za socialno politiko. V veljavo stopi 1. januarja 1923. Pravilnik se razmnoži in razpošlje interesiranim faktorjem v izjavo. Še le potem se definitivno redigira in objavi po odobrenju ministrskega sveta. Tudi načrt invalidske zakona je že v tisku.

SOVRAŽNA PROPAGANDA V INOZEMSTVU.

Beograd, 29. septembra. (Izv.) Presbiri objavljajo: Nekateri inozemski listi so objavili alarmantne vesti o zaroti v Beogradu, ki stremi baje za tem, da izzove izpremembo na prestolu v Jugoslaviji. Dasiravno so te vesti tako naravne, da jih po njihovi ekstravaganci niti ni treba dementirati, smo vendar pooblaščen izjaviti radi njihove široke publicitete, da so se objavile iz neprijateljskega vira v nameri, da napravijo zmedo v času, ko avlja vzhodno vrašanje.

K ustanovitvi nemškega političnega in gospodarskega društva v Sloveniji

Nemci v Sloveniji so sedaj dobili potrjena pravila svojega političnega in gospodarskega društva v Sloveniji. «Deutsches Volksblatt» iz Novega Sada pravi v svojem uvodniku, s katerim pozdravlja ustanovitev nemške organizacije v Sloveniji, da je pokrajinska vlada v Ljubljani dolgo iz formalnih razlogov zadrževala potrditev pravil, da pa so Nemci vložili pravila, ki so jih točno posneli po pravilih slovenskega političnega društva na Koroskem. Vojvodinski Nemci pozdravljajo ustanovitev in nemško delo v gorah Slovenije, izražajoč željo, da se naposled skupni nemški organizaciji pridružijo še Nemci v Slavoniji ter Sremu.

Nemci nastopajo na znan pod devizo «staatsreu und volkstreu». Oni hočejo prisići in držati zvestobo državi, pod katero jih je dala usoda, in hočejo kultivirati svoj jezik, svojo kulturo, svojo narodnost.

Da kot geslo za javnost ne morejo postaviti drugega, je jasno. Pasus o zvestobi do države se v Sloveniji ne more razumeti drugače, o tem pri nas nihče ne more biti v negotovosti. Nemci okrog D. Volksblatta naj nam oproste, ako to zapišemo odkrito. Ta pasus se lahko povsem drugače glasi in razume v Bački, v Vojvodini in Sremu, nego v Sloveniji. To morajo razumeti tamkaj in temu primerno taksirati našo neznanost.

Nemci v Vojvodini so v državopolitičnem oziru nekaj povsem drugega nego oni pri nas na Slovenskem. Tamkaj o kakem nemškem iredentizmu v smislu težnje, priti pod nemško državo, ne more biti govora. Tam morejo Nemci samo izbirati med našo kraljevino ter Madžarsko, Nemčija ali Avstrija zanje sploh ne prihaja v poštev. Pri nas pa smo direktni sosed nemške države in središče dosedanega nemštva v političnem smislu leži neposredno ob meji. To je ena razlika.

Druga razlika je morda še tehtnejša. Nemci se v Vojvodini ter Sremu niso nikdar nahajali v ofenzivnem, v imperijalističnem stremljenju napram našemu elementu; nasprotni bili so s Srbi vred izpostavljeni madžarski šovinistični politiki in njenim raznarodujočim težnjam. Tega kritična so sedaj rešeni in o pritisku z naše strani niso upravičeni tožiti.

Drugače pa je z našimi Nemci. Oni so bili vajeni vlade nad nami, oni so bili protežirani in privilegirani v vseh smereh, na vse možne načine. Oni smatrajo dejstvo, da smo jih vrgli s te privilegirane pozicije in jih potisnili v položaj, ki približno odgovarja njih dejanski moči, kot zastopavanje, kot krivico. Mi smo ustavili raznarodovanje in razbili njih umetno vzdrževane trdnjave v naših mestih in trgih; v tem ne vidimo drugega nego normaliziranje stanja. Ako bi smatralo novo ustanovljeno politično in gospodarsko društvo Nemcev v Sloveniji kot svojo nalogo zbrati okrog sebe ne le prave Nemce, ampak tudi nemškarje in odvisnice, ki so nekaj tvojili glavni del političnega nemštva pri nas, potem bodo seveda zadeli ob naš neizprosni odpor. Nemškarje in renegatstva je pri nas za vedno konec.

Po kateri poti bodo šli naši Nemci? V isti številki imenovanega novosadskega dnevnika pravijo Nemci, da si upajo priboriti v Sloveniji pri bodočih volitvah v Narodno skupščino en mandat. Vseh Nemcev pri zadnjem štetju pa je bilo v Sloveniji le 40.000. To število pa nikakor ne more dati dovolj volilcev za enega poslanca, zato bi se dalo iz gorenjega računa sklepati, da mislijo Nemci tudi na razne svoje nekdanje pripadnike, ki pa so po pokolenju slovenske narodnosti. To pa je ravno ono mesto, kjer se začne naša bojna pripravljenost.

Nemci v Sloveniji so smatrali za potrebno, da se konstituirajo kot posebna politična skupina. Mi bomo opazovali in sodili njih početje po njihovem delu, ne po programu, ki ga navajajo ob svojem prvem nastopu.

Goriško pismo

Društveno življenje. — Naši vojaki.

Gorica, 28. septembra 1922.

Povsod je znano, da je društveno življenje pri nas na Goriškem precej razvito, daš se tu pa tam društveno življenje je preveč kaže samo v raznih veselicah in se člani ne poslužujejo tudi predavanj in knjižnic, da izobrazijo svoje člane. Vendar se v zadnjem času čuti preokret tudi v to smer. Delo postaja resno, kot je tudi čas silno resen. V mislih imam ravno izobraževalno društvo v Podgori pri Gorici, to je na eni najvažnejših naših narodnih postojank. Že pred vojno je bila Podgora v stalni nevarnosti radi laškega vala, ki je pljuskal ob ta zid slovenstva, toliko v večji nevarnosti je danes, ko je dohod tujevo olajšan in znatno močnejši. Nobenega izmed predvojnih društev ni hotela vlada priznati, zato so si Podgorci ustanovili novo, v katerem so združili v močno falango vse, kar je slovenskega. Društvo, ki obstoja eno leto, rodi že lepe uspehe. Bilo je v tem letu izposojenih 1000 knjig, vršilo se je sedem predavanj in ena gledališka predstava. Ne bi tega natančno omenjali, a za Podgoro je to velikanske važnosti. Preteklo nedeljo so v domačem krogu praznovali obletnico društva in ob enem spomin na pesnika Gregorčiča; ob tej priliki je predaval g. France Bevk iz Gorice o pesnikovem življenju in delovanju.

V vipavskem Sv. Križu so pretečeno nedeljo igrali v novem društvu diletantje «Našo kri» pisatelja Finžgarja, igra, ki jo naše ljudstvo najraje predstavlja, ki jo pa oblast zelo rada zelo črta, na Notranjskem pa jo sploh prepoveduje. To je značilno.

Zanimiva je bila tudi nedeljska prireditve v Rihemberku, o kateri smo že poročali in ki je privabila do 3000 ljudi in nad 200 pevcev in pevke. Vršila se je tekma pevskih društev; bili so navzoči strokovnjaki, da presodijo, kateremu društvu gre prvenstvo. Zalibog, da se je iz raznih tehničnih vzrokov udeležilo tekme samo 6 društev, da so manjkali naši zelo dobri pevski zbori. To pot je odnesel prvenstvo pevski zbor iz Barkovlj pri Trstu.

V Gorici se letos osnuje Glasbena šola, poučuje g. Komel in Rus g. Ševčenko (violino); poleg tega odpre z dnem 1. oktobra svojo posebno Glasbena šola tudi Marij Kogoj, ki bo poučeval klavir. V tem oziru smo letos tudi dobro napredovali. Manjka nam samo še stalnega odra, to se pravi dramatičnega društva, ki bi sestojalo iz vseh sil in nam prrijalo dobre, a stalne predstave. Zadnjič je igrala pri nas neka ruska družba, ki hodi tudi po deželi, a je bila žalibog «smira» prve vrste. Zdej nas obišče gđ. L. Wisiakova s svojim plesnim koncertom.

Gorica je v teh dneh posebno živa. Naši fantje prihajajo v vojašnice, da jih pošiljajo v razne kraje Italije v svoje polke. Polno smo slišali petja, ko so korakali po mestu v sklenjenih vrstah in s cvetjem okrašeni. Veliko je bilo žalosti v teh glasovih, a morajo se pokoriti in služiti. Komu? V vojašnicah so jim dali bel trak okoli rokava, torbo in skodelico, pa hajdi. Težko se jim bo privaditi tujim krajem, jeziku in vojaškemu življenju sploh, težko bo najti tovarišev med narodom, ki je po svojem značaju tako različen. «Goriška Straža» je posvetila odhajajočim fantom svojo posebno prilogo.

V nedeljo so po Standrežu nekaj razgrajali fašisti, a hujšega ni bilo. Sploh fašisti zadnje čase kaj redko kažejo svojo aktivnost, a se nimajo kje izkazati. Naše ljudstvo ni neumno, da bi jim dajalo povoda.

Politične beležke

+ O uradništvu in politiki je priobčila beograjska «Demokratija» lep članek, v katerem je podvrnila zaslužni kritiki sedanje stanje, ko odločuje pri nameščenju in napredovanju državnih uradnikov — njih strankarska pripadnost. Pri nas, tukaj na zapadu, tega ni, ampak posebno v mejah nekdanje Srbije se je ta razvada zelo razpasla, oziroma je ostanek prejšnjih časov. Ural-

niška pragmatika bo s to razvado temeljito pometa, saj to je njen namen in njena naloga. Ona je delo demokratske stranke, brez katere bi še dolgo čakali na uradniško pragmatiko in na zboljšanje razmer in vendar zagrebška «Slobodna Tribuna», ko omenja članek v «Demokratiji», očita ravno demokratom vso krivdo na dosedanjih napakah, četudi bi lahko dobro vedela, da je ta očitek krivičen. Ampak «Slobodna Tribuna» je glavno glasilo «kongresistov» in zato pušča na miru radikalce, blokaše in vse druge, da more ves svoj prostor porabiti za napade na demokrate.

+ Kako smo se umaknili vojni. Beograjska «Pravda» je objavila vest, da je ob priliki pogajanj v Parizu glede naše intervencije bilo kot kompenzacija ponudeno naši državi in Rumuniji: razoroženje Madžarske in Bolgarije po mirovnem ugovoru, nadalje povoljne strategične granice napram Madžarski in Bolgariji ter nekatere italijanske koncesije. Največ je na tem delovala Anglija, toda brez uspeha. Še prej pa so nam v Parizu, in sicer z vednostjo Grške, ponujali Solun, ampak pozneje je prišlo do soglasja med vesilami. Kakor pa iz Pariza doznava «Preporok», se je gosp. Pašić pred svojim povratkom izrazil, da je le od našega držanja odvisno, ali bomo vpleteni v vojno, ki bi lahko ponovno vplajala ves svet. Ako bi se bili odločili za Anglijo, bi bila oborožena akcija neizbežna. Vojni zapletki bi zahtevali velikih naporov in žrtve. Pristali smo, da odpošljemo v Dardanele mal oddelek in tako manifestiramo solidarnost z antantom. Končno pa je vendarle zmagala francoska teza. To pa je tudi najboljši izhod.

+ Radić o Häuslerju. Zagrebški dopisnik osiješkega zajedničarskega «Hrvatskega lista» je zopet «intervjuval» Radića, ki mu je na razna politična vprašanja postregel s svojimi famoznimi odgovori. Glede izstopa poslanca Häuslerja iz seljačke stranke in Hrvatskega bloka pa je Stipa Radić odvrnil: 1.) da Häusler nikoli ni bil pristav seljačke stranke, ker je po svojem javnem priznanju prišel k Radiću samo po mandat; 2.) da je ustanova o kvalificiranih kandidatih pristala glavni odbor seljačke stranke, da je kandidiral Häusler, kajti Radić je takrat bil v zaporu; 3.) da je Häusler storil politični samomor, ker ni odložil mandata in je v svoji nadutosti celo izjavil, da so ga volili njegovi sremški volilci, in 4.) da je vsa Radićeva stranka sedaj proglasila nad Häuslerjem družabni bojkot. «Naravno, da je Häusler sedaj popolnoma osamljen», je končal Stipa svoje razlaganje. Kako pak! Radić bo pač nanovo prekrjočil ono madžarsko: «Extra rem publicam rusticam non est vita — et si est vita, non est ita» . . .

+ Šaljiva revolucija. Vojvoda Plamenac, bivši ministarski predsednik bivše črnogorske vlade, je nedavno detroniziral kraljico Mileno. To «revolucijo» pa je izvedel čisto po predpisih: Z 20 oboroženimi vstasi je vdril v črnogorski generalni konzulat v Rimu, okupiral ga, proglasil detronizacijo kraljice Milene in je imenoval sebe za predsednika črnogorske republike — na papirju in v emigraciji seveda. Naravno, da je kraljica ostro protestirala; kar tako si pa tudi ne da jemati — prestola.

+ «Der deutsche Gedanke.» Pod tem naslovom je priobčila «Cillier Zeitung» dolg uvodnik Julija Patzelta z Dunaja, ki izziva naravnost strmenje pri čitatelju in človek bi pričakoval od Dunajčana v l. 1922 — pametnejšo politično ideologijo. «Drang nach Osten» v novi obliki — to idejo zastopa g. Patzelt in pravi, da so se angleški in francoske metode v svetovni politiki pokazale kot nepravilne, posebno v odnošajih teh dveh držav do drugih, od njih odvisnih narodov. Samo nemška metoda je dobra, samo Nemci znajo s svojo široko liberalnostjo pridobivati druge narode! To trdi g. Patzelt v «Cillier Zeitung» navzlic še svežim spominom na čase, ko so Nemci vladali nad milijoni Slovanov tako, da jih bo zgodovina radi njihovih metod vla-

danja nad tujimi narodi vedno obsojala! Saj še nad peščice koroskih Slovencev ne znajo vladati, pa sanjajo o tem, da postanejo vzor sosednjim narodom — torej v prvi vrsti nam, Čehoslovakom, Poljakom itd. To je smisel članka «Der deutsche Gedanke» in to je dokaz, da Nemci še vedno niso prišli k pameti.

Po svetu

— Eksplozija forta Falconare pri Speziji, o kateri smo že včeraj poročali, je povzročila smrt, ki je udarila dne 27. t. m. ponoči v skladišče razstreliv. Fort, ki stoji na skrajnem koncu spezijskega zaliva, je popolnoma porušen, porušeni sta tudi dve tretjini hiš bližnje vasi S. Terenzio, dalje so trpele znatno škodo vasi Pitelli, Partusola, Pulioia, vas Lerici pa je popolnoma razdejana. Dosljej so našli 144 mrlčev, katere so razvaline forta pokopale pod seboj, in 600 ranjenec. V fortu je bilo do 1500 ladijskih ton razstreliva in smodnika, poleg tega pa še veliko municije.

— Italija in Švica bosta te dni sklenili novo trgovinsko pogodbo. Tozadevna pogajanja prično 18. oktobra v Bernu.

— Tepeni fašisti. Italijanski fašisti so se zbrali v krožek tudi v Inomostu, kjer živi lepo število renjnikov. Dve gospodinjici iz njihove družbe sta šli te dni izživat z laškimi trikolorami v neko kavarno, kamor zahajajo nemški burši. Ti so na izzivanje odgovarjali po burševsko, dami pretepli in ju vrgli iz kavarne. A gospodinjici sta se v kratkem času vrnili, ojačeni od čete fašistovskih drugov. Pripravili pa so se dobro tudi študentje in ko se je razvil neizogibni pretep, so jih skupili zopet fašisti, ki so morali pobegniti s krvavimi glavami.

— Okraden diplomat. Ko se je italijanski državni podsekretar Tosti vračal te dni iz Zeneve v Rim, mu je na postaji Stresi neznan zlikovec izmaknil listnico s 7000 lirami in italijanski in švicarski valuti in z osebnimi dokumenti. O Italiji ima še bolj spretni ljudi, kakor so njeni diplomati.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Nedelja, 1. oktobra: «Hlapci. Otvoritvena predstava. Izv.
Ponedeljek, 2. oktobra: «Hlapci». A
Torek, 3. oktobra: Zaprtlo.
Sreda, 4. oktobra: R. U. R. Izv.
Četrtek, 5. oktobra: R. U. R. B.
Petek, 6. oktobra: «Romantične duše». Izv.
Sobota, 7. okt. «Romantične duše». C.
Nedelja, 8. oktobra: «R. U. R.» Izv.
Ponedeljek, 9. oktobra: «Hlapci». D.
Torek, 10. oktobra: Zaprtlo.

Začetek vselej ob osmi uri zvečer

Mariborsko gledališče.

Sobota, 30. septembra: «Hlapci». B.
Nedelja, 1. oktobra: «Običan čovek». Izv.
Torek, 3. oktobra: «Revizor». B.

Novo drame. V Zagrebu so igrali v četrtek prvič aktovko Pecije Petroviča «Stojanda». — V Mainzu so igrali prvič Shawova komedijo «Tako bi ne smelo biti». — V Berlinu so igrali prvič doslej v Nemčiji neznanu igro Baumarchaisova igro «Priatelj». — Dr. Alojzij Remec je poslal mariborskemu gledališču svojo dramo «Užitkarji».

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek dne 25. septembra je predaval medicinec Mikić o temi: «Zalostna statistika pijančevanja v Jugoslaviji in reforma alkoholnega gospodarstva». Predavanje je bilo dobro zasnovano, obisk, zlasti iz delavskih vrst, skrajno slab. — V torek dne 26. septembra zvečer se je vršil občni zbor Ljudskega vseučilišča, ki je privabil nekoliko več občinstva in vzbudil zopet prav lepo upanje na bodoče plodonosno delovanje. Iz poročil posameznih funkcionarjev je bilo posneti, da je imelo društvo v pretečenem poslovnem letu 30 povprečno prav dobro obiskanih predavanj. Najaktualnejše razprave se bodo odslej po odborovem predurku objavljale v poljudnih brošurkah. Finančno stanje društva je zadovoljivo.

Jugoslavijo zastopa «Obzor».

Muha zleti z okna v mojo kavo. V sosednji sobi se zopet dvigne hrup. Močan glas zapoje: «Tam na fih-tenkogel — ždi en brinov fogl, tralalala . . .»

Gospod nasproti meni odloži «Jugoslavijo» in pljune v kot tik poleg pljuvalnika. Potem prekriža nogo čez koleno druge noge. Pod hlačnico vidim razločno: Spodnjice so solidno in trdno prevezane nad nogavico. Solidno in trdno.

Gospod duhovni svetnik je zaspal nad «Narodom», blagajničarka pa nad polpleteno nogavico. Muha je utonila. Gospod pri oknu še vedno študira «Uradni List».

Cas je, da odrinem na postajo. Dež je ponehal.

Tri fletne deklice se zoept sprehajajo in gledajo pol zvedavo, pol izvedeno. Za njimi, v spodobni razdalji, sedem mladeničev. Septima, oktava. Razgovarjajo se o Rousseauu. Za njimi hodim in prisluškujem. Prav razumni dečki! Saj celo poznajo avtorja, o katerem se razgovarjajo!

V tem se razlikujejo od ljubljanskih kritikov.

Sedem let je okrog. Ali se sedaj zbudi duh Ketteja in Trdine?

Ljivo. Novemu odboru predseduje za društvo izvanredno zaslužni vlad. svetnik Lilek, podpredsednik je nadučitelj osnovne šole Bizjak, tajnica strokovna učiteljica Debelak in blagajnica nadučiteljica Zupančič. V kratkem se otvorijo poljudni tečaji za slovenščino, srbohrvaščino, fiziko, kemijo in knjigovodstvo. Ljudsko vseučilišče ima svoj sedež v poslopju meščanske šole, kjer se bodo vršila v tekočem poslovnem letu vsakih 14 dni ob ponedeljkih predavanja.

Mariborsko gledališče in trgovci. Uprava maribor. gledališča se je obrnila na odnotni trgovski gremij za podporo. Gremij je pozval vse trgovce in industrije, naj izroče gled. odposlanecem, ko jih te dni posetijo, prispevke v denarju ali v tvarini, n. pr. manufakturo, konfekcijo, hiš. opravo, papir, les, barve i. dr., česar trgovine ali industrijski zavodi ne pogrešajo. S takimi darili pa do gledališča, ki se nahaja letos v težavnem položaju, mnogo pomagano ter se mu zmanjšajo troški.

Avtorsko pravo. V sredo se je vršil v Ljubljani sestanek umetnikov vseh strok; na sestanku je predaval skladatelj g. A. Lajovic o zakonskem projektu, ki ga je pripravila vlada v svrhu zaštite avtorskih pravic. Predavanje je bilo v vsakem oziru izperno ter je podalo pregled o zgodovini zakonodaje glede zaštite avtorskih pravic pri nas in v vseh važnejših kulturnih državah. Navzoči, med katerimi smo opazili lepo število zastopnikov naših umetniških krogov, so predavanju g. Lajovic sledili z velikim zanimanjem. Predavanju je sledila razprava ki je pokazala, da vsi navzoči soglašajo s stvarno kritiko predavatelja o imenovanem predlogu. Sestanek je trajal 2 in pol ure.

Sport

Klub kolesarjev in motociklistov «Ilirija» v Ljubljani priredi kot letošnje zaključne tekme ob priliki sportnega tedna sledeče motociklistične in kolesarske dirke: V nedeljo dne 1. oktobra ob 10. dopoldne tekmo za motociklistično in kolesarsko prvenstvo na 1 km. Proga: Dunajska cesta od 2. do 4. km (motociklistična z letičim startom). — Popoldne ob 15. motociklistično in kolesarsko prvenstvo Ljubljane na progi Karlovič most - Ljubljanski grad (0,960 km). Prijavnina za motocikliste 20 Din, za kolesarje 2 Din. Prijave se sprejemajo v klubovi kavarni «Prešeren». V slučaju skrajno neugodnega vremena se odlože dirke na poznejši čas. — V soboto 30. t. m. ob 8. uri zvečer sestanek vseh motociklistov in kolesarjev v mali sobi restavracije «Slon». Radi važnosti je potrebna sigurna udeležba.

Rapid (Maribor): Primorje (Ljubljana). Kakor nam sporoča S. K. Primorje, se napovedana tekma med navedenima kluboma, ki bi se morala vršiti v nedeljo dne 1. oktobra na igrišču Primorje, vsled trajno slabega vremena ne vrši.

Nogometna tekma med starimi Maribor in Rapida se vrši v nedeljo 1. oktobra v Mariboru. Zadnja tekma med tekma moštvo je končala neodločno s 4 : 4, ni čudno, da je bila dosedaj najboljša tekma v Mariboru ter prinesla društvoma precejšen dobiček. Ako ne bo vreme vse pokvarilo, bodo Mariborčani imeli v nedeljo zopet precej zabavni sportni užitek.

Službena objava LNP. V nedeljo dne 1. oktobra odpade prvenstvena tekma Slavija : Svoboda Ljubljana, ker odstopa S. K. Slavija od nadaljnjega prvenstvenega tekmovanja v letošnji jesenski sezoni. Prvenstvena tekma Sparta : Svoboda Moste se vrši ob 15.30 na igrišču S. K. Primorje. Sodi g. Svetek. Vsled odločbe upravnega odbora odpade v nedeljo prvenstvena tekma Ilirija : Primorje.

Iz kazenskega odbora LNP. Na seji dne 29. septembra je kazenski odbor L. N. P. kaznoval S. V. Rapid (Maribor) po § 14. o. p. JNS. s 6 mesečno zabrano igre, ker je imenovan klub odstopil z igrišča pri prijateljski tekmi Ilirija : Rapid dne 10. septembra 1922. Zabrana igre traja od 10. septembra 1922 do 10. marca 1923. S. V. Rapid izgubi vse prvenstvene tekme, ki padejo v čas te zabrane igre, ker je imenovan klub odstopil z savezni klub, da ne smejo pod kaznijo določeno v § 14. v. p. JNS. igrati kako javno tekmo z imenovanim klubom. — Tajnik H.

Vprašanje prvenstva v lahki atletiki. Včerašnji «Slov. Narod» prinaša nastopno notico: «S. K. Primorje ni prav v lahki atletiki. Pri včerašnji seji «Sportne zveze» se je diskvalificiralo tretje mesto stafete 4krat 100 m, ki jo je dosegel Primorje. Primorje je radi tega izgubilo 2 točki ter ima enako Iliriji 68 točk. Ker se je obenem tudi čulo, da je Valtrič tekkel pod tujim imenom v Trstu in Opčini, je to «Sportna zveza» prijavila Nogometnemu savezu v Zagrebu, ki vodi sedaj priskavo. Ako se to izkaže kot resnica, izgubi Primorje 15 točk, ki jih je dosegel Valtrič in Iliriji ostane prvenstvo v lahki atletiki. To poročilo «Slov. Naroda» je že vsled tega, ker «Sportna zveza» in nogometni savez v Zagrebu nimata ničesar opraviti z lahkotletičnimi tekmi za prvenstvo Slovenije, zelo nejasno. Ker pa Lahekotletični savez v Ljubljani, ki je edinole merodajen za take sklepe, dosedaj še ni objavil oficialnega poročila o svoji četrtkovi seji, ne moremo danes še zavzeti nobenega stališča o tem praskanju. Storili bomo to šele, ko dobimo oficialno poročilo Lahekotletičnega saveza. Vsekakor je potrebno, da se temeljito in nepristransko razčisti ta nekoliko mučnava zadeva.

Iz začaranega mesta

Mesto leži v kotanji prijaznega grička, kakor muc v zapečku. Okrog grička teče mirna, globoka, prav slikovita voda. V njej se zrcali iznad nizkih lesenih krovov stara gojska cerkev. Z vrha imaš krasen razgled po sosednjem gričevju. Jesen je vsa ta mehka brda pobarvala žolto, rjavo, rdeče, zamolklozeleno. V ozadju za belim zidovjem, žoltimi bučami, rumeno koruzo in rdečimi strehami čepi modra in mična kulisla Gorjancev. Vsa pokrajina je, kakor prepisana iz Horaca. Časih pa se bočijo visoko nad njo fantastični obleki in se prelivajo sivo, srebrnobelo in temnovioletno. Z zapada rdi zarja. Pokrajina je takrat, kakor Berliozova Eroica. Tudi na Stecchettija se spomniš: «E le giovenche muggon da lontan».

Tri deklice prhnejo po ulici in te pogledajo pol zvedavo, pol izvedeno. Kričica so še kratka, meča že obla. Gospa nadsvetnikova, — o, klanjam se, milostival Zares neverjetno konservirana! Kakor mesto samo. Pred sedmimi leti sem bil zadnjič tu, — zares, — to gospo vred je vse še kakor takrat. Le meni se pozna, da sem se postal . . .

Kaj storiš tuje v Jeruzalemu. Če

odiše tvoj vlak šele čez tri ure in čerosi iz Berliozovih ali Horacovih oblakov navaden prozaičen dež?

I kaj? Počemu pa ima mesto kavarno?

Od dveh do pete, — pa hvala Bogu ne od pete do dveh). Pri sosednji mizi čita postaren mladenič «Jutro», oni od njega «Jugoslavijo», tretji se samotež ukvarja nekaj časa z «Narodom», četrti s «Tagespošto», najsolidnejši peti pa trajno z «Uradnim Listom». Pri blagajni ždi srednjebrhka gospodična. Njen sinček jo neprestano vleče za krilo, na glas pa ne zine nobene. Tako mu imponira ritualna tišina. Iz sosednje sobe se sliši neko čudno trkanje. Po dolgi analizi tega suhotnega glasu spoznam, da so to kamenički domine, katero igrajo molčeli in nevidni fanatik. Potrdilo pride a tempo. Iz doslej svetega hrama se naenkrat zasliši tuljenje, ploskanje, vršič in petje: «Ra-ra-ra!» (Po napevu «Gott erhalte»). Nato pa zmagoslavje: «Domina, domine, domino! Al' sem te!» — «No, pa napravimo novol!»

Kmalu se povrne mir in kamenički zopet ritualno potrkavajo, od daleč, fino, skoraj muzikalno.

Po šipi mojskega okna brenči muha. Čez cesto nasproti so napisli. Eden je prav moderen. «Mentalnica. — Eskont

menic, devize, valute . . .»

Torej le ni vse tako, kakor pred sedmimi leti. Blagajničarkin deček, sedma na oknu in ta napis, — te trojice še takrat ni bilo.

Vra' se odpro. Debeluhast rdečkast duhovni gospod, kratkovidne oči, zunanost prav lična. V levici obsežen usnjat kovčeg. V desnici dežnik.

V kotu je prazno stojalo za časopise, okroglo, z mnogimi drobno posejanimi kljukami. Duhovni gospod obesi na eno teh kljuk svoj dežnik, z uspehom. Na drugo poskuša obesiti svoj trdi okrogli klobuk, brez uspeha. Končno se odloči, kovčeg varno položi stojalu pred noge, klobuk pa nese na drugo, primernejšo kluko na steni. Potem naroči črno kavo in «Narod» in se prepusti telesnemu in duševnemu užitku . . .

Revije, Cel kup! Kar po njih! «Česka revue», letnik 1922, št. 1—6. Vse nerazrezane. «Zvon», najnovejši iz leta 1920., drugi od 1919. «Jugend», — oh, od oktobra 1918., detto «Simpliciismus», «Leipziger Illustrierte Zeitung», «Fliegende Blätter». Slike o krušnih kartah, o povratku nemške vojske s fronte, o nekem prevratu, o cesarju . . . Ena tudi o prihodu Masaryka v Prago. Okrog njega legijonarji z dolgimi nasajenimi bajoneti.

* **Minister Svetozar Pribečević** je po doručilih iz Beograda lahko zbolel.

* **Pašić zopet v Beogradu.** Ministrski predsednik Pašić je prispel včeraj zvečer iz Pariza v Beograd. V parlamentarnih krogih se domneva, da bo že jutri izdan odlok o sklicanju novega kronskega sveta, ki bo končno rešil vprašanje kraljeviča Gjorgija. Kronski svet se bo vršil najbrže 2. oktobra.

* **Pismo kralja Petra,** ki je bilo priloženo njegovi oporoki, je včeraj minister za notranje zadeve izročil kralju Aleksandru.

* **Odlikovanje ministra dr. Krstelja.** Italijanski poslaniški odpravnik v Beogradu, gosp. Surmonte, je v četrtek izročil ministru za vere, dr. Krstelju, red italijanske krone, ki mu ga je podelil italijanski kralj.

* **Miho Mihanović v Dubrovniku.** Te dni se je pripeljal iz Amerike v Dubrovnik predsednik centralne Narodne stranke v Južni Ameriki, znani dalmatinski rodojubitelj in bogataš Miho Mihanović, ki je zlasti med svetovno vojno žrtvoval veliko vsoto za jugoslovansko propagando v Južni Ameriki. Dubrovčani so priredili svojemu odličnemu rojaku slovesen sprejem.

* **Zanella v Beogradu.** Bivši predsednik reške vlade, Riccardo Zanella, je posetil pomočnika zunanjega ministra, Ljubo Nešića in Gavrilovića, in se informiral pri njih o razvoju najnovejših pogajanj med Italijo in Jugoslavijo.

* **Naši grobovi na Bolgarskem.** Na zahtevo ministrstva za vere je poslala bolgarska vlada potom zunanjega ministrstva naši vladi 41 seznamov naših državljanov, ki so med vojno umrli na Bolgarskem, kakor tudi načrte in slike grobnic, v katerih so žrtve pokopane.

* **Obveščanje o smrti ali težki obolenosti vojakov.** Vojni minister je na zahtevo ministrstva za vere izdal ukaz, da morajo vojaške komande v slučaju smrti ali težke obolenosti vojakov takoj brzojavno obvestiti občine, kjer žive svoji umrli ali oboleli vojakovi, oblasti pa morajo to protokolično naznaniti rodbinam, da eventualno lahko brzojavno zaprosijo za odložitev pogreba do njihovega prihoda.

* **Kredit za prehrano pasivnih pokrajin.** Upravni odbor Narodne banke je sporočil ministrstvu za socialno politiko, da je za prehrano pasivnih krajev v Dalmaciji, Hercegovini, Crni gori in Sandžaku dovoljenih 55 milijonov dinarjev. Kakor znano, je minister dr. Žerjav zahteval 70 milijonov. Denar se bo izplačal pri domačih bankah, ki imajo kredit pri Narodni banki. Narodna banka bo menice pozneje re- eskomptirala.

* **Čilski konzulat v Beogradu.** Konzularni zastopnik južnoameriške republike Čile za Poljsko in Jugoslavijo, don Carlos Munjor Hurtado, ki je doslej imel uradni sedež v Varšavi, se je te dni preselil v Beograd, ker ima republika Čile več stikov z Jugoslavijo, kakor pa s Poljsko.

* **Veledajniški proces v Subotici.** Kakor smo že poročali, se je v zadnjih dneh vršil v Subotici veledajniški proces proti odvetniku dr. Vargi in tovarišem. Tekom razprave se je pokazalo, da je bil del obtožencev, zlasti odvetnika dr. Varga in dr. Hajdu, železniški uradnik Ignatz in tipkaričica Klara Szabo, zapleten v obsežno zaroto proti naši državi. Osem obtožencev je bilo obsojenih zaradi veledajne in špijonaže, in sicer dr. Varga in Klara Szabo na 15 let, Ignatz na 12 let, dr. Hajdu na 10 let, Nemeth na 8, Völgy na 6, Demeter in Veresbaranyi pa na 5 let težke ječe. Ostali so oproščeni.

* **Kongres jugoslovanskih zdravnikov v Sarajevu.** V Sarajevu je bil dne 25. septembra svečano odprt kongres jugoslovanskega zdravniškega združenja. Zbranih je bilo okoli 200 delegatov. Otvoril je kongres pomočnik ministrstva narodnega zdravja g. Nikolić. V imenu profesorjev praške medicinske fakultete je govoril dr. Formanek, ki je naglašal potrebo čim prejšnjega in trajnega ujedinjenja jugoslovanskih in češkoslovaških zdravnikov. Obenem s kongresom je bila odpravljena tudi velika, zelo zanimiva higijensko - medicinska razstava, ki ilustrira higijenske razmere po mestih in po deželi. Na kongresu se je razpravljalo o internih društvenih in stanovskih vprašanjih. Izvoljena je bila nova uprava z dr. Čačkovičem na čelu. Zvečer se je uprizaril film o njeji deteta. Na zadnji seji se je razpravljalo o načrtu za ustanovitev zdravniških zbornic, katerega bo nova uprava predložila ministrstvu za narodno zdravje. Po zaključku kongresa je velik del delegatov napravil izlet v Dalmacijo in na morje.

* **Skrcenje uradnih ur pri poštah v Sloveniji.** Zaradi težav pri nabavi kurirva in razsvetljave se skrčijo v zimski dobi 1922/23. to je od 16. oktobra 1922 do 31. marca 1923 uradne ure pri poštah uradnih v brzojavam in telefonam na 6, oziroma na 5 ur, pri manjših uradnih pa na 4 ure. Uradne ure pri ljubljanski in mariborski glavni in kolodvorski pošti, pri poštah uradnih v Celju, Ptaju, Novem mestu, Kranju, Zidanem mostu, Trzinu, Gorenji Radgoni, Crni pri Prevaljah, Hrastniku, Jesenicah na Gor., Mežici, Prevaljah in Trbovljah ostanejo neizpremenjene. Uradne ure od nedeljah in praznikov se ne izpremenijo. Iz pregleda, ki je razbošen na vsakem poštnem uradu, so razvidne uradne ure dotičnega urada.

* **Predavanja na beograjski univerzi** se prične dne 15. oktobra.

* **Napredovanje v državni službi.** Finančni prokurator v Ljubljani g. dr. Hubert Souvan je pomaknjen v V. činovni razred.

* **Za udeležnike sodniškega kongresa.** Prometni minister je odobril vsem sodnikom prvostopnih sodišč, ki se žele udeležiti letošnjega kongresa sodnikov v Beogradu dne 14. oktobra polovično vožnjo po vseh državnih železnicah. Znižane vožnje veljajo za prihod v Beograd od 11. do 13. in za odhod od 14. do 17. oktobra.

* **Otvoritev telefonske centrale v Radečah** pri Zidanem mostu. V Radečah pri Zidanem mostu je bila dne 18. septembra 1922 otvorena telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet z omejeno dnevno službo.

* **Uvedba popolne dnevne službe pri telefonu na Grosupljem.** S 1. septembrom 1922 se je pri pošti Grosuplje za telefon uvedla popolna dnevna služba (C), to je v poletnem času, od 1. aprila do 30. septembra od 7. do 21. ure, pozimi v času od 1. oktobra do 31. marca od 8. do 20. ure.

* **Neoddane poštna pošiljke.** V poštah uradnih je bil te dni nabit razglas o poštah pošiljkah meseca avgusta 1922, ki se niso mogle oddati. Te pošiljke morajo naslovniki tekom enega leta dvigniti, ker sicer zapadejo.

* **Novo uniforme naših oficirjev.** Vojno ministrstvo je odredilo, da naši oficirji smejo nositi uniforme starega predpisa še do dne 1. marca 1924 in da se v tem času lahko vrši tudi kombinacija uniform starega in novega predpisa. Do marca 1924 pa si morajo vsi oficirji nabaviti uniforme novega predpisa, ki bodo enake za vse oficirje.

* **Planinske kočje zatvorjene.** Razen kočje v Kamniški Bistrici in Valvazorjeve kočje na Stolu so sedaj vse kočje Slovenskega planinskega društva zaprte.

* **Ruski akademiki, najbednejši med nami** stopijo z oktobrom v novo šolsko leto, ki jim bo prišlo zopet trud, skrb in revščina. Ze lansko šolsko leto je večina njih živela v taki bedi, da so bili pri morani ob urah, ko niso imeli predavajev nositi opeko, omet, deske itd. pri raznih stavbiških in podjetjih. Veliko jih je delalo na zletnem prostoru Sokola. Počitni sploh niso imeli, ker brez podpor niso mogli živeti in prijeli so — in ni jih bilo sram — za najnižje delo, samo da jim ni bilo treba nadlegovati in prositi občinstva za kruh. Malo je bilo tako srečnih, da so si z risanjem ali sličenjem delom priskrbeli kak dinar za silo. Poleg vseh nadlog im pretili letos še nevarnost, da ostanejo brez menze in gledati bodo morali, kako si pomagajo. Zato se kot čebulice marljivo pripravljajo na nedeljo, da bodo za borih 10 Din nudili občinstvu čim največ zabave. Sl. občinstvo naj jih pa s svojim posetom razveseli in se udeleži v največjem številu obel privedite, da jim s tem olajša bedo, ki jih čaka na zimo. Natančen spored je razviden iz lepakov, ki so že nalepljeni po mestu. Ne odvrnite jih, ko vam bodo prišli ponujati vstopnice!

* **Izseljevanje v Zedinjene države ameriške.** Kakor v prejšnjem letu, je vlada Zedinjenih držav ameriških dovolila tudi za leto 1922/23 priselitev le omejenega števila oseb. Za Jugoslavijo znaša to število 6406 oseb, od katerih je določeno za Slovenijo 700. Ker je to število po že izdanih izseljenjskih potnih listih izčrpano, se do konca junija 1923 ostale in nove prošnje za take potne liste ne morejo več vpoštevati. Navedena omejitve priselitev v Zedinjene države ameriške pa ne velja 1.) za državne uradnike, 2.) za izseljenke, ki potujejo le skozi Zedinjene države ameriške, 3.) za turiste in trgovce, ki potujejo po trgovskih poslih, 4.) za izseljenke pod 18 let starosti, katerih starši so državljani Zedinjenih držav ameriških, 5.) za izseljenke, ki so prišli iz Zedinjenih držav ameriških in se tjakaj vračajo v roku šestih mesecev, računajoč ta rok od dne, ko so zapustili ozemlje Zedinjenih držav ameriških, do dne, ko zopet stopijo nanj, 6.) za izseljenke, ki so intelektualni delavci. Izseljevanje v druge prekoceanske države je neomejeno.

* **Celjski občinski svet** ima svojo redno sejo v ponedeljek dne 2. oktobra z običajnim dnevnim redom, ki obsega poročila posameznih odsekov in slučajnosti.

* **Ukinjenje pouka neobveznih predmetov.** Mariborski pododbor profsorskega društva je imel včeraj izredni občni zbor, na katerem se je bavil z vprašanjem ukinjenja pouka neobveznih predmetov na naših srednjih šolah. Po živahni diskusiji je bila sprejeta resolucija, ki poudarja izredno važnost neobveznih predmetov za izpopolnjevanje šolske izobrazbe in pa njih enormni pomen za praktično življenje. Zato protestira proti ukinjenju njihovih pouka in zahteva od Vrh. šol. sveta, da svoj sklep prekliche, oziroma posreduje v tem zmislu pri ministrstvu prosvete.

* **Gospodinjstva šola na Jesenicah.** Ožji odbor gospodinjstva šole pod spretnim vodstvom predsednika M. Regovca je imel dne 26. septembra svojo sejo, kjer se je ugotovilo sledeče: delo za oživotvorenje prepotrebne gospodinjstva šole na Jesenicah se bliža svojemu koncu. Kranjska industrijska družba po zaslugi glavnega ravnatelja K. Noota opremi vse prostore, ki se rabijo za to šolo v poslopiju osnovne šole, lesne trdilke A. Arneje, F. Ferjan in dr. Rekar so darovale ves potrebni les, a razni prijatelji še so-

le so darovali okrog 10.000 kron v nakup potrebnih posod. Merodajne oblasti so objavile vso ostalo pomoč, kakor nastavitve potrebne učne moči itd., samo občinsko genertstvo odklanja vsako pomoč. Ako Bog da in sreča junacka, se otvori ta prekorišna naprava začetkom pomladi.

* **Dijaška kuhinja v Celju.** Dolgo vrsto let že podpira Dijaška kuhinja v Celju revno dijaštvo z brezplačno hrano. Po vojni se je preselila v sutereno novega gimnazijskega poslopja, kjer kuha v lastni režiji. Letos se je zglasilo za brezplačno hrano nad 70 dijakov realne gimnazije, trgovske in obeh meščanskih šol. Vsi del pomankanja sredstev se je moralo večje število dijakov odkloniti. Kuhati se je začelo z 29. septembrom. Odbor se obrača na široko javnost s prošnjo, da se ob raznih prilikah spominja celjske Dijaške kuhinje.

* **Podružnica Jugoslovanske Maticе v Škofji Loki** je priredila v nedeljo dne 17. septembra cvetlični dan v korist Jugoslovanske Maticе. Doprinesel je 2450 K v podporo neodrešenim bratom. Vsem gospodinjstvom, ki so sodelovale, izreka odbor tem potom najlepšo zahvalo.

* **Iz Žužemberka nam poročajo:** Dne 6. oktobra se poslovi od nas podpredsednik tukajšnjega oddelka finančne kontrole g. Franjo Abram. Gospod Abram je rodom Gorican. Po prevratu se je javil prostovoljno na Korosko. Ko končan bil je stopil zopet v finančno službo. Služboval je po najrazličnejših krajih in je moral skoro dve leti živeti ločeno od svoje družine. Končno so ga poslali v Žužemberk. Tukaj se je takoj splošno priljubil. Kot vnet naprednjak in Sokol je mnogo storil za napredno stvar in Sokolstvo. Komaj se je pri nas malo odpočil od večnega potovanja, že ga kličo dolžnost v Zatonje v Srbiji. Na Sokol bo izgubil z njim idealnega delavca, katerega bo težko pogrešal, kar vemo centi tembolj, ker je ves trg z okolice vred jako nezadovoljen. Vrlemu Sokolu želimo obilo sreče in mu ključemo v slovo krepki: Zdravo!

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrla ga. Gabrijele Lindtner, roj. Erben, na Krki na Dolenjskem g. Henrik Lobe, v Idriji v pokojeni rudniški kontrolor Ivan Tusar. V grški bolnici je umrl Eric Rasch, znani imejitelj knjigotrajnice v Celju, ki je igral svoj čas v celjski nemški javnosti veliko vlogo. Vsi del nesrečnega padca si je tako pretresel telo, da je podlegel svoji dolgotrajni bolezni. N. v. m. p.

* **Iz Laškega nam poročajo:** Dne 28. septembra je umrl v mariborski bolnici g. Stjepan Komar, znan mesar in gostilničar v Laškem. Rojen varažličan je bil dolga leta v Laškem, kar bil ta v vsled svoje peščitosti in sočutnosti splošno priljubljen. Kot star hrvaški Sokol je bil odločno naroden tudi v težkih pred in medvojnih časih ter vedno zvest našemu domu. Vrlemu možu, ki je umrl v najboljših moških letih, obhranimo najlepši spomin.

* **Strela je ubila v Vel. Bečkereku** posestnika Svetislava Cvejića. Sel je običajno popoldne na polje, kjer ga je zalotila huda nevihta. Umaknil se je pod neko drevo, v katero pa je kmalu udarila strela, ki je drevo razklala. Osvleča, ki je iskal pod njim zatočišče, pa ušla.

* **Hišni požar.** Včeraj zjutraj okrog 1. ure se je vnela žerjavica v stanovanju blaginjičarke v mariborskem mestnem kopalisku. Ogenj je uničil nekaj hišne opreme in naredil za 7000 kron škodo. Pogasili pa so ga, še predno je mogla intervenirati na lice mesta prispela požarna bramba.

* **Veliko neurje v Brodu.** V Brodu ob Savi je divjala te dni strahovita nevihta, ki je opustošila vsa polja v okolici in poškodovala tudi mnogo hiš v mestu. Veliko škodo je napravilo neurje tudi po gozdovih. V Brodu samem so bile ulice vsled plohe pod vodo. Na Savi se je potopilo več čolnov, ki jih je revihla odtrgala od obrežja.

* **Smrt tihotapca.** Na državni cesti Spilje-St. Ilj je naš obmejni stražnik prošlo soboto zvečer zasledil dva tihotapca. Ko sta ga zagledala, sta se spustila v beg, vsled česar je stražnik streljal za njima. Eden od tihotapev je bil od kroglice smrtno zadet. Umrl je na avstrijskem ozemlju in bil v Spilju pokopan. Identitete doslej niso mogli dognati.

* **Roparja.** V Očeslavcih v gornjeradgon skem okraju so aretirali 20letnega Jožefa Hojnika, ki je pravkar zapustil mariborsko kaznilnico, in njegovega pajlača Jakoba Kranjca, ker sta napadla gošca Antona Filipiča in mu oropala njegovo harmoniko.

* **Teletap Svengali** je v četrtek zvečer za enkrat zaključil serijo svojih uspešnih in zabavnih produkcij iz teletapio in sugestije. Kakor vse prejšnje, je bila tudi predsinočna produkcija razprodana do zadnjega kotička obsežne dvorane, vendar pa je vladal topot vzoren red. G. Svengali je žel s svojimi res uspešnimi eksperimenti iz teletapio, zlasti pa iz sugestije burno odobravanje navzočega občinstva, od katerih so mnogi očitno do pot šele prvič spoznali to zagonetno stran našega psihičnega bitja. K uspehu prireditelj je v nemali meri pripomogel tudi oddelke Dravske divizijske godbe. G. Svengali ostane še za nekaj časa v Ljubljani, kjer stanuje v hotelu «Unions».

* **Mesečni sobo,** po možnosti s separiranim vhodom v Ljubljani, 1886 mlad, soliden privatni uradnik. Cenjene ponudbe na upravnistvo «Jutra».

* **Ciganska godba koncertira** v nedeljo dne 1. oktobra v vrtinem salonu gostilne «Drašček» v Ljubljani. Bohoričeva ulica 9. Začetek ob 7. uri. Vstop prost.

KONEC AVSTRIJSKEGA INDEKSA.
Indeksu zvonijo. Avstrijska vlada se hoče rešiti vrvi, ki si jo je Seiplova vlada dala oviti okrog vratu v trenutku, ko so jo zapustili živci. Dne 15. sept. izračunani indeks je zadnji, ki so ga izplačali javnim nameščencem. Novi zakon bo državo razbremenil, da ji ne bo več treba v plačah izenačevati sproti rastoče draginske kvote. Zasebno gospodarstvo, ki mora biljonske vsote plač kriti, ne more po vzgladu avstrijskega finančnega ministrstva pričarati z navadnim nabiranjem potrebnih vsot izpod rotacije, zato se že sedaj brani prevzeti novih 91% za prošli indeksi mesec (15. avgusta do 15. septembra t. l.). Kovinska industrija, ki je merodajna za večji del najproduktivnejših avstrijskih obratov in za njih mezdna vprašanja, izjavlja, da nikakor ne more več nositi bremen. Tudi banke pravijo, da več ne morejo korakati z indeksom, ker bi morale izdatke za osebje podvojiti.

Izguba neomejenega številčnega indeksa pomeni za avstrijsko delavstvo in uradništvo (državnega in zasebnega) na prvi pogled veliko žrtev. Vsa njihova zasebna gospodarstva so na to navajena, da so prejemki bili sproti izenačeni z blazno skakajočimi cenami. Sedaj pa naj bi jih odprava indeksa brez usmiljenja izročila valovanju cen na trgu? Toda v zadnjih mesecih se cene in prejemki uprav tekmovale, kdo bo bolj dirjal, tako da postaja tudi gospodarsko neizobraženim jasna tesna zveza med indeksom in draginjo. Indekane številke so v treh mesečnih rokih zdrvele naprej na 41, potem na 71 in sedaj na 124, pa tudi ta številka je že prekoračena. Vsakokrat povišani prejemki so indekso številko vedno višje privili, uspeh izboljšanja prejemkov je bil vsakokrat sproti uničen. Nekateri nameščenci so zato zahtevali vedno krajše roke za izračunavanje indeksa in sledeča povišanja prejemkov. Avstrijska vlada se je tej zahtevi ustavljala z gospodarsko pravilno motivacijo, da pomenijo štirinajstidnevni ali celo tedenski roki le hitrejši rast draginje. Sedaj pa je prišla tudi do pravilnega spoznanja, da velja isto pravilo tudi za enomesečne roke. Indeks je bil glavni tvorec zadnjih treh avstrijskih valov draginje, in avstrijski uradniški proračun je dosegel poldrugi milijon kron, nekaj več pa še mezdni! To so že astronomske številke svetovnega in popolno uničevanje državnega gospodarstva. Deio in produkcija se ne morata tako povečati, da krijeta z vrednostjo toliko vsote kredita (= bankovec). Te vsote so potekale iz otrovanega vira tiskarskega stroja, ki je pričel bruhati iz sebe že bankovec po 500.000 kron. Indeks je svečo prižgal kar na obeh koncih nankrat. Finančna uprava je morala bankovce odnehati še mokre izpred stroja in za sebnost podjetja so morala zaprositi za kredite, ki niso običajni krediti za trgovski ali industrijski obrat marveč so le indirektna tola zelo močna inflacija. Za večjo množino tako pridobljenih znakov za denar namreč ne stoji istotako povečan prirastek na raznih vrednotah narodnega gospodarstva. Ponudba živih in obleke na trgu ostane po svoji množini vedno enaka, število novčanice raste, z njo raste številka cene. Indeks torej naravnost podraža in navija cene. To resnico je narodnogospodarska veda spoznala že 100 let sem... Sedanja avstrijska inflacija je največji dokaz za ta nauk. Čim več bankovec tiskaš, tem manj so vredni, tem višje so tudi cene. Kdor prejema te nove denarne znake, kmalu zapazi, da dobi v blagu za dva tisočaka le toliko, kolikor je pred mesecem dobil za enega. (Boljša ženska obleka stane na Dunaju danes 2 in pol milijona kron, in — cena raste!) Tako so poškodile tudi cene za čevlje, klobuke, meso, mast, kruh itd. Prodajalci so sproti «numerirali» blago po deviznem kurzu, brez ozira, ali je blago domače ali uvoženo. Posledica padanja vrednosti denarja. (Glej tudi Bilimovičovo razpravo o stanju svetovnega denarstva v zadnji «Njivi», opazke o padanju vrednosti denarja in rasti draginje obenem z fastjo prejemkov).

Tudi radikalni socialist dr. Otto Bauer je 14. septembra v avstrijski narodni skupščini priznal z vso odkritostjo, da pomeni takšno razprodajeno denarja uprav navadno raztopljenje vsega narodnega gospodarstva. Višja mezdna vsota ni enostavna posledica nižje vrednosti denarja. Njena posledica je — obubožanje, ker je zadela produkcijo. V indeksu so iskali sredstvo za olajšanje bede. Izkazal se je kot njen največji tvorec.

Avstrijska vlada bo najbrže nad odpravo indeksa padla. Za izvedbo sanacijskega programa potrebuje Avstrija koncentracijsko vlado, toda Seipel je hud nasprotnik sodelovanja s socialisti. Ti so zato vzeli odpravljanje indeksa za povod hude borbe proti vladi, vendar pa sami priznavajo, da je odprava indeksa pogoj za vsako drugo sanacijsko akcijo bankrotne države.

V «Našem glasu» najdem, ko to pišem, nekaj izvajanj za indeks. Po mojem pričanju je indeks nemogoč. Pomenil bi pri nas takojšnjo ruin vsega ne samo državno-financičnega, ampak tudi vsega splošnega narodnega gospodarstva. Vrgel bi nas na pot Avstrije, — in ker je poljedelce sam producent, — bi indeks pri nas najhujše udaril ono uradništvo samo, ki si od njega danes ravnotako obeta rešenje, kakor si je obetalo pred nekoliko meseci avstrijsko. Indeks kot mera prejemkov je mogoč le tam, kjer velja tudi kot mera dajatev državi, — sicer so plačice po indeksu le vir neoprestane večje in-

flacije, — lavina na «poševni ploskvi», dirjanje v prepad. Isto velja za idejo o izplačevanju v zlatu. To je mogoče le tedaj, če se uvedejo tudi dajatev v zlatu, to je, če sploh uvedemo zlato valuto. Gospodarsko nam to še ni mogoče, ker je vprašanje mednarodno, odvisno od ureditve problema reparacij in dolgov. Edo možnost je zadel Divčev predlog, — povišanje draginskih doklad. To so nujne. Hazen tega pa je naš problem: Boljša finančna politika in povišanje produkcije. Poslednji naš temeljni problem ni odvisen od vlade, marveč od državljanov. Te točke so ne samo glavne, ampak edine. Vse drugo je demagogija. K.

— **Cene v zagrebški mestni aprovizaciji** pri nadrobni razprodaji so sledeče: banatska moka št. 0 28 K, št. 2 27 K, št. 4 26.50 K, št. 6 23 K; sladkor v kockah kg 78 K, fižol 19 K; svinjsko meso 76 do 100 kron, mast 130 K, slanina 116 K, govedina 30 do 38 K, telečje meso 54 do 60 kron, bukova drva seženj z dostavo v hišo 2450 K. Aprovizacijski odbor v Zagrebu dosledno deluje še na nadaljnjem znižavanju cen in rigorozno postopa po zakonu o pobijanju draginje.

— **Inozemske terjatve v dinarjih.** Finančni minister je dovolil, da se inozemske terjatve v dinarjih morejo pri nas uporabiti za nakup sif. Smejo se za olajšavo prometa prenesti od enega zavoda na drugi v svrhu nakupa izvoznega blaga. Ta naredba ima namen zmanjšati dinarske terjatve inozemstvu in pri tem pobijati dispariteto med našimi in tujnimi borzami.

— **Budimpeštanske konference o Južni železnici.** Madžarska vlada je iznova povabila našo vlado naj se udeleži konference zaradi ureditve vprašanja južne železnice v Budimpešti. Na eni prihodnjih sej se bo vlada pečala s tem vabilom. Prvo vabilo je bilo odklonjeno, ker so vprašanja južne železnice v tesni zvezi z bodočo trgovinsko pogodbo s Madžarsko in ji mogoče prejudicirajo. Menimo da vlada nima nobenega povoda menjati svoje stališče.

— **Dobava brzojavnih drogov.** Mornarica v Boki Kotorski naznanja trgovski in obrtniški zbornici in Ljubljani, da potrebuje nujno 400 telegrafskih drogov in sicer: dvesto drogov 9 m in dvesto drogov 12 m dolgih. Debla morajo biti borova ter imeti na vrhu debelino od 12 do 15 cm premer. Borovec mora biti popolnoma zdrav. Drogi neingrenirani. Rok dobave čim preje franco vagon železniška postaja. V ceno kalkulirati tudi 4 in pol obresti, katere treba plačati za državne takse. S kolkom 3 Din kolkovna ne ponudbe je poslati naravnost Odelelju za mornarico v Zemunu.

Borza

Zagreb, devize: Dunaj 0.0825 — 0.09025, Berlin 3.83 — 4.13, Budimpešta 2.45 — 2.85, Bukarešt 42 — 44, Milan 271.50 — 276.50, London 282.2 — 288.2, Newyork 63.75 — 64.75, Pariz 487.60 — 495.60, Praga 199 — 203, Sofija 38 — 40, Švica 1200 — 1220, Varšava 0.90 — 1, valute: dolar 62.25 — 64.25, češke krome 193 — 201, franki 490, madž. krome 2.65, marke 3.95, leji 40, lire 268 — 276.

Trg. obrtna banka 60 — 62.
Brodská banka 72.
Hrvatska eskomptna banka 158 — 162
Jadranska banka 410 — 425.
Jugoslovenska banka 100 — 103.
Ljubljanska kreditna banka 210 — 215
Slavenska banka 106.
Praštrediona 1080 — 1090.
Rečka pučka banka 98 — 100.
Slovenska eskomptna banka 175.
Srpska banka 150 — 152.50.
Ekspluatacija drva 125 — 127.50.
Dubrovniska parob. družba 1300.
Goranin 120.
Narodna šumska industrija 90 — 94.
Našička industrija drva 110 — 115.
Gutman 345 — 350.
Stavonija 110 — 114.
Union 655 — 665.
Ljubljanske strojne tovarne 130.

Beograd, devize: Bukarešt 40.50 — 42.50, Newyork 64 — 66, Berlin 3.825 — 3.925, Zeneva 1210 — 1220, Praga 200 — 202.50, Pariz 490 — 494, Solun 164, Dunaj 0.085 — 0.09.

Dunaj, devize: Zagreb 249.75 — 250.25, Beograd 991 — 1001, Berlin 47.35 — 47.65, Budimpešta 30.20 — 30.30, London 327.100 — 327.700, Milan 3136 — 3144, Newyork 74.485 — 74.635, Pariz 5634 — 5646, Praga 2287 — 2293, Sofija 444.50 — 445.50, Varšava 8.55 — 8.65, Curih 13.885 — 13.915, valute: dolarji 74.060 — 74.360, levi 408 — 412, marke 47.50 — 48.50, funti 326.600 — 327.600, franc. franki 5575 — 5605, lire 310.250 — 311.750, dinarji 988 — 992, poljske marke 8.35 — 8.65, leji 454 — 456, švic. franki 13.790 — 13.850, češke krome 2275 — 2285, funti 2995 — 3015.

Curih: Berlin 0.3350, Newyork 536.50, London 23.55, Pariz 40.65, Milan 22.65, Praga 16.50, Budimpešta 0.21, Zagreb 1.80, Sofija 3.20, Varšava 0.06, Dunaj 0.0075, avstr. krome 0.0075.

Berlin: Italija 6881.35 — 6898.65, London 7220.95 — 7239.05, Newyork 1627.96 — 1632.04, Pariz 12.359.50 — 12.390.50, Švica 30.486.80 — 30.563.20, Dunaj 2.13 — 2.17, Praga 5003.70 — 5016.30, Budimpešta 23.92 — 24.08, Sofija 988.75 — 991.25.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič.
Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra».
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Ljubezen na počitnicah

Roman.

XXI.

Vračali so se v povsem drugačnem razpoloženju kakor so šli tja. Edini Poržički je ostal isti in ni izgubil ravnotežja. Vendar pa ni trgal cvetja in ni venčal voza.

«Ne smemo se ponavljati v efektih,» je dejal smeje Piti.

Mala je bila besna in je jedva prikrivala trpkost čustva, ki so jo prevažala v misli, da jo je mati prikrajšala za nekaj posebnega in jo kratko odrinila.

Tuska je dobro razumela hčerkino občutje. Spomnila se je besed Poržičkega.

«Da, otrok dolžnosti!» si je mislila, «prav je imel. V tem hipu se vse buni v njej proti meni, a dolžnost jej veli, naj molči. Toda ne zato, da bi mi ne delala težkega srca, marveč zato, da ne prekrši svojih dolžnosti.»

Bridkost je napolnila Tuskinovo dušo. Gledala je Poržičkega, svobodnega in veselega. Niti ne slutiti, kako bolesto se je dotaknil njenega ženskega dostojanstva ta poljub moške objestnosti. Še do tega hipa čuti v svojih nervih, kako so se vsesela njegova ustna v njene lase, in ta čut ji vzbujala bol, sram in razdraženost.

Nj drugače — čim prej treba oditi iz Zakopane — je sklenila, da hitro zavrže vtiske zadnjega dne.

V takem razpoloženju so se pripeljali do vodopada. Poržički je skočil z

voza in je ročno pripravil zajutrek iz zaloge, ki so jo imeli s seboj.

«Pojdi, Pita, gremo malo na izprehod,» je predlagala mati hčerki.

«Hvala, mamica, rajde sedim v vozu,» je odgovorilo dekle vijudno.

«Zakaj? Ali te boli glava?»

«Malo.»

«Oh, Pita!»

«Kaj ti je?» je deklamiral Poržički.

Toda Pita se ni hotela nasmehnjati. Stisnila je usteca, iztegnila nožice in kakor mala svinga — sedela, gledala in molčala.

«Pojdiva sama,» je dejal igralec.

Tuska je privolila, že zato, da pove Poržičkemu svoje mnenje. Ali najti ni mogla pravih besed, dasi sta hodila že precej časa in ju Pita ni več mogla videti niti slišati. Stopal je za njo in izborni posnemal gostolenje ptiča. Tuska se je bala, da se osmeši, ako s tragično — resnim obrazom vpade v brezskrbnost in lahkomišelnost moža, kateremu oni poljubček pač ni bil toliko pomena.

Mahoma je vprašal:

«Zakaj je Pita huda?»

«Ker je nisva vzela seboj k vzhodu solca.»

«To ni prav. Morali bi jo malo kreniti in jo potem poljubiti. Tako pa se bosta Bog vé kako dolgo jezili druga na drugo.»

«Tako velikega dekleta vendar ne morem tepsti. Sploh nisem za pretepanje.»

«To je neumnost... Lahko pretepaš otroke, jih poljubljaš, jih ljubkujete, lahko ste nežni z njimi in jih postavljate v kot... s kratka, vse

smete, kar vam veleva srce. Toda vi... no, nič... o srcu sva že govorila... Izpremeniti bi morali pač metodo svojega vzgajanja, ker postane lahko usodepolna za vse poznejše življenje. Naj se v katerem izmed otrok nepričakovano vzbudi srce in naj se mu zahoče drugega srca... kaj potem?»

Tuska je molčala, a začela je razumovati. Tudi jej je postalo jasno, da mu ne more delati očitkov zaradi onega poljubca sedaj, ko govori tako resno o vzgoji otrok.

«Ali se nečete nekoliko s srcem približati Piti, gospa?» je nadaljeval Poržički. «Tako dražestno bitje je to. Skoda, ko bi postala lesena lutka. Mogla bi postati srečna in bi osrečevala še druge... In tudi vam, milostiva, bi bilo potem lepše. Saj se vam mora vendar čestokrat stožiti, ko so okoli vas same egipčanske mumije, ali ne?»

Mimo Tuske je bliskovito švignilo njeno dosedanje življenje. Videla je popolnoma jasno, da je bilo dostikrat nepopisno samotno in tesno. Tiho je odgovorila:

«Da, čestokrat se mi je stožilo.»

«Še več!... Čemu sta zastrupili drug drugemu življenje? To je prav tako, kakor če bi si pozimi lahko zakurili peč, a bi kljub temu sedeli v mrzli sobi in zmrzovali... Jaz sem imel krasno detinstvo. Moji roditelji so se imeli neizrekljivo radi. Vedno sta kaj šepetala med seboj in se nista nehala poljubljati. Ne... ne... moja dva nista bila lesena, niti do sebe, niti do mene.»

Zamislil se je za hip in potem pristavil:

«Vsi trije smo se nepopisno ljubili. In rezultat je ta, da danes ne morem živeti brez ljubezni.»

Tuska je triumfalno dvignila glavo.

«Vidite,» je vzkljnila, «to so lepe posledice take vzgoje! Ne morete živeti, ne da bi bili zaljubljeni!»

«Pa kaj zato?»

«Kaj zato? Nesreča je to! Pogublja vas.»

Prasknil je v smeh. Potem je pokleknil pred njo v mah, in s široko odprtimi, žarečimi očmi je zapičil vanjo svoje zenice.

«Želim vašemu sinu tako pogubo!»

«Bog obvari! Moji sinovi naj ne bodo Don Juanii!»

«O Bog, o Bog! Kakšna beseda! Moja mama je jako zadovoljna z menoj in je celo ponosna name. Ona vé, da moram biti vedno nekoliko zaljubljen.»

«Biti nekoliko zaljubljen — ne ljubiti... je razmišljala. Vstala je in začela stresati z obleke cvetje, ki ga jej je nasul v naročje.

«Pojdiva k Piti!»

«Pojdi...»

«Reči mam, gospod,» je začela iznova, «ko bi bila jaz vaša mati, bi ne bila niti najmanj ponosna na vas. Taka zaljubljenost je za vas morda prav prijetna, a za druge...»

«Bržčas mislite one, ki se zaljubim vanje?»

«No — da!»

«Zanje je še prijetneje. O!... Na primer, vzemimo vas, gospa... Po-
vejte odkrito, ali vam ni ljubo, da...»

Obolo ga je prekinila.

«Prosim vas, mene nikar ne mešajte v te stvari! Govorim o drugih. Takale Snapsja, na primer, ona vas še vedno ljubi, a vi ste že vezani drugje.»

«Jaz?»

«Da! Priznavam vam, čitala sem jako nežno karto, ki je prišla na vas. Zato vem, da ima nekdo do vas velike pravice... a vi, gospod...»

Glazen krohot je pretrgal njeno govorico.

«Sedaj ste se pa izdali, milostiva.»

«Dopisnico je pustil pismonoša pri meni, ker vas ni bilo doma,» se je zmedena izgovarjala.

Poržički pa jo je otroško prijel za obe roki in jih začel poljubljati.

«Ne to!... Ne to! Kaj me briga, ali čitate tuja pisma ali ne! Ne bila bi ženska, ko bi tega ne storila. Zabava me samo... zabava...»

Nepričakovano se je zresnil:

«Torej vas zanima ta ženska?»

«O!»

«Kar priznajte! Zato vam pa povem, da je to žena izredne inteligence, rahločutna, tako edina, drugačna, da ne najdem besed zanjo.»

«Zakaj se ne oženite z njo?» je vprašala navidezno brezbržno. V resnici pa jej je bolelo stiskala srce. Srečno je zrla na smrekova debla, ki so se zlatila v bakrenordeči luči.

«Jaz?»

Nov smeh je pretresel zrak. Potem je rekel zopet povsem resno:

«Sicer pa se kmalu seznanite s to ženo. Sem v Zakopane pride.»

(Dalje prihodnjic.)

Objave

* Sokolsko društvo v Kranju priredi v nedeljo 1. oktobra ob pol 15. uri na glavnem trgu javno tombolo v korist zgradbi Narodnega doma. Cena tablici 2 Din, ki se dobe v predprodaji v vseh trgovinah. Glavni dobiček zaboj sladkorja.

* Moška podružnica Ciril Metodove družbe v Celju. Vsled preobitih prireditev je odbor podružnice sklenil, da letos ne aranžira nobene veselice in prid Ciril Metodovi družbi. Pač pa se bodo namesto tega v drugi polovici meseca oktobra pobirali prostovoljni darovi v odkupnino za prireditve.

* Promenadni koncert godbe Zveze jugoslovanskih železničarjev v ljubljanski Zvezdi se bo vršil jutri, dne 1. oktobra, ob 11. uri dopoldne.

* Gasilno društvo v Loki pri Zidanem mostu nam sporoča, da je moralo vsled nastalih zaprek za to nedeljo določeno «vinsko trgatve» preložiti na prihodnjo nedeljo, 8. oktobra. Ob enem se zahvaljuje gasilnemu društvu Gabrije za poslani prispevek za stavbo novega gasilnega doma.

* Zveza ruskih akademikov ljubljanske univerze priredi, kakor je bilo že objavljeno, v nedeljo 1. oktobra t. l. ob 8. zvečer v areni Narodnega doma ruski zabavni večer pod vodstvom mojstra Putjate. Istočasno se vrši v veliki dvorani Narodnega doma prvi ples letošnje sezone. Prosimo slavno občinstvo, da se teh prireditev v največjem številu udeleži. Vstopnina 10 Din. Spored na lepakih.

* Zahvala. Z Jesenic: Tukajšnji klub «Soča» je daroval deški osnovni šoli 25 Din za nakup učil revnih šolarjem. Za ta velikodušni dar se vodstvo iskreno zahvaljuje.

* Mesna aprovizacija v Ljubljani ima v zalogi nekaj krompirja po 7 kron za kilogram in prodajalno na Poljanski cesti št. 15. Vsaka stranka dobi največ 20 kilogramov.

DRŽAVNA BORZA DELA.

Pri vseh podružnicah «Državne Borze Dela» v Ljubljani, Mariboru, Ptujju in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 10. do 16. septembra 1922 dela 255 moških in 105 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 160 moških in 115 ženskih delavskih moči. Posredovani se je izvršilo 224.

Promet od 1. januarja do 16. septembra 1922 izkazuje 25.329 strank in sicer 13.995 delodajalcev in 14.334 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 8.419.

Dela iščejo: ključavničarji, kovači, mizarji, krojači, šivilje, čevljarji, peki, mlinarji, mizarji, natakariče, natakariji, tkalci, kočijaži, šoferji, majarji, viničarji, dninarji, dninarice, tovarniški delavci, delavke, pisarniške moči, vajenci, vajenke itd.

V delo se sprejmejo: rudarji, kleparji, elektromonterji, mizarji, kosci, zidarji, tesarji, mlinarji, poslovođa za žago in skladišče, livarji, pleskarji, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

NAPOLEON.

Te dni so izšli v Parizu spomini grofa Moléa o Napoleonu I. O svojem prvem vtisku, ki ga je nanj napravil Napoleon, piše grof: «Ako vidim človeka njegovo osebo tako blizu, kakor sem jo videl jaz, potem vpliva mnogo impozantneje, kakor sem si kdaj mislil. Njegova glava je krasna in taka, kakršne še nisem videl prej nobene. Poteze na njegovem obrazu izražajo vse tiste lastnosti, ki dvigajo človeka nad njegovo vrsto ter jim dajejo vladarsko moč. Toda to so lastnosti, ki ne delajo človeka v vsakdanjosti priljubljenega.» Grof Molé zatrjuje, da ne verjame niti v eno brutalnost, ki jo pripisujejo Napoleonu, čeprav ga smatra za egoističnega in ničemernega. Na drugem mestu pravi: «Čim večkrat sem ga videl

in čim skrbneje sem ga študiral, tem bolj sem bil prepričan, da se je dal vplivati vselej po vtisu trenutka, ter da je bila njegova edina želja, pokazati se velikega in krasnega. Mislim je manj na to, da ostavi za seboj dinastijo, kakor da ostavi ime, čigar sijaja in slave ne prekosi nikdar noben smrtnik.»

Lokomobile.

Badenija lokomobile, nove, iz tovarne, 20/26/34 P. S., se prodajo za 1.000.000 kron. Na zahtevo natančna pojasnila. 3369

M. PODLESNIK, Altotting, Ober-Bayern.

Mali oglasi

stanje do 20 besedi 1 Din, vsakih sedmih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglaš, doplačevanje, spremembe do 20 besedi 6 Din, vsakih sedmih 5 besedi 2 Din. — Plače se sprej. (Lahko tudi v znakih.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priložnost za odgovor.

Službe

Saldokontist (tnja),

dobro izurjen (a), z večletno prakso, se takoj sprejme. Ponudbe pod «Izurjen» na upravo «Jutra». 3366

Kupim

Pisalna miza

z več predali, dobro ohranjena, se kupi takoj. Ponudbe na Anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 3362

Prodam

Prodam likalnico

(Rollmaschine). Jelka Vondina, Gorupova ulica št. 4, vrata 3. 3359

Različnih zlatnikov,

18 vrst, prodam. Pismene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zlatniki». 3356

Motorno kolo

znamke «Motosacoche», 3 HP., dva cilindra, v zelo dobrem stanju, naprodaj. Vprašati: Sejmški urad, Gosposvetska cesta. 3357

Prodam 3371

svetovnoznani, slavni La Sagejev (nemški) kurz o osebn

ni magnetični hipnozi itd. (samo 80 strani) za predvno nabavno ceno 125 mark. Popoln uspeh garantiran. Resne pismene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Svengali».

Zelexen štedilnik

se prodaja: Nunska ulica 19, II. nadstr. 3350

Suha bukova drva

ima naprodaj vsako množino «Ilirija», lesna družba, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. 3351

Lokali

Gostilno ali kavarno

blizu mesta, kupim. Ponudbe pod «Kupec 42» na upravo «Jutra». 3335

Klet, suha skladišča

pri postaji Velika Loka se oddajo v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 79. 3333

Stanovanja

Dijak

se sprejme na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava «Jutra». 3358

V dobro oskrbo 3360

sprejemem takoj dve osebi. Velika soba s posebnim vho-

Med. univ. 3361

dr. Rudolf Zaletel

ordinira vsak dan od 9. do 11. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne v Selenburgovi ulici št. 6, I. nadstropje.

Novosti!

Za damske plašče v veliki izbiri. 84/V

Ljubljana

A. & E. Skabernè Mestni trg 10

dom in električno lučjo. Naslov pove uprava «Jutra».

Nepremičnine

Lepo posestvo,

ki leži v St. Juriju ob južni železnici, par minut od postaje, je naprodaj. Vse njive in travniki so tik ob trgu, ob cesti in železnici na ravnam. Zemlja je prvovrstna. Hiša je lepo zidana ter obstoji iz dveh sob, kuhinje, pritlikline ter kleti. Zraven zidan hlev z velikimi prostori, poljedelski stroji itd. Nadalje lep sadonosnik z različnimi vrstami sadja. Takoj za domom se razprostira krasen gozd z samim debelim lesom, smrekami, hrasti, bukvami itd. Posestva je okoli 16 oralov. Redi se lahko 7 do 8 glav živine. Kupci se vabijo, da si ogledajo posestvo tekom 14 dni. Cena eden milijon 600.000 K. Franjo Štante, Nova vas, St. Jurij ob južni železnici. 3299

Razno

Trije umetniki, 3367

tamburaši, oče, mati in hčerka iščejo kavarno ali restavracijo, ki bi jih angažirala. Igrajo tudi po notab, umetniško. Konkurencija izključena! Pojejo srbsko, hrvaško, slovensko in nekoliko češko. Pismene ponudbe na Mato Epih, Fara pri Kočevju.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 29. septembra 1922. Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	759.3	14.8	brezvetra	megla	10.3
Ljubljana	14.	759.1	15.4	"	dež	—
Ljubljana	21.	758.0	14.7	"	"	—
Zagreb	7.	751.5	17.0	"	več obl.	2.0
Beograd	7.	759.5	18.0	jug. vzh.	oblačno	—
Budaj	7.	759.5	11.0	brezvetra	"	1.0
Praga	7.	759.4	10.0	"	megla	3.0
inomit.	7.	760.0	11.0	"	megla	—

V Ljubljani barometer nižji, temperatura visoka. Solnce vzhaja ob 5.57, zahaja ob 17.43

Slovensko planinsko društvo

v Ljubljani

oddaja oskrbnitvo hotela «Zlatorog» ob bohinjskem jezeru. Oskrbnik mora biti več gostilniških poslov in mora položiti primerno kavejico. Ponudbe naj se stavijo pismeno do 10. oktobra 1922. Pogoji se izvedo v društveni pisarni, Kralja Petra trg št. 2.

Staro, lito železo v vseh množinah

kupujejo

3321

Strojne tovarne in livarne, d. d. v Ljubljani.

POSESTVO

v bližini Maribora, krasna lega ob glavni cesti, približno 50 oralov, arondirano, lepi vinogradi, njive, gozd, udobno opremljena velika stanovanska hiša, gospodarska poslopja s fundusom, motor 8 HP, se takoj s celim letošnjim pridelkom prodaja. 3297

Naslov v upravi «Jutra».

RAZGLAS.

Krovski mojster Franc Fujan, Ljubljana, Illova št. 48 ob Dolenjski cesti

izvršuje vsakovrstna nova krovška dela, kakor: koranitom, eternitom, škalko, opeko, lepenko, lesnim cementom itd. Istotako sprejema popravila raznih starih streh. Na zahtevo tudi zalaga z zgoraj navedenim blagom. — Delo preizkušeno, solidno ter po najnižjih dnevnikih cenah. 3237

„Jutrovi“ romani:

Frank Heller: «Prigode gospoda Collina»

Frank Heller: «Blagajna velikega vojvode»

Claude Farrère: «Gusarji»

se dobe v «Jutrovi» upravi, Ljubljana.

Prešernova ulica 54

G. Burkhardt: «Hči papeža»

izide te dni v ponatisu!

Gabriela Zapolska: «Ljubezen na počitnicah»

sedaj izhaja in se povsod čita!

SVILA

modni nakit, vse potrebščine za šivilje in krojače najceneje

pri

A. Šinkovic nasl.

K. SOSS 43/III

Ljubljana, Mestni trg 19.

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. 20.

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

31